

Oslo tingrett
Postboks 8023 Dep.
0030 Oslo

SLUTTINNLEGG

TIL

OSLO TINGRETT

Saksnummer: 15-171029 TVI-OTIR/05

Dato: 8. januar 2018

Saksøker: Roya Sabetrasekh,
Olav Kyrres Vei 1B,
1473 Lørenskog

Prosessfullmektig: Sverre Lilleng
Mass Anders Hus
LYNX Advokatfirma DA
Hieronymus Heyerdahls gate 1
0160 OSLO

Saksøkt: Staten ved Universitetet i Oslo, Postboks 1072, Blindern,
0316 Oslo

Prosessfullmektig: Stein-Erik Jahr Dahl,
Regjeringsadvokaten,
Postboks 8012 Dep.
0030 Oslo

1. Påstand

På vegne av saksøker nedlegges følgende foreløpige påstand:

1. Roya Sabetrasekh har krav på godtgjørelse i henhold til lov om arbeidstakeroppfinnelser og avtale om arbeidsgivers rett til arbeidsresultater, som fastsettes etter rettens skjønn fra Universitet i Oslo.
2. UiO dømmes til å betale erstatning for økonomisk og ikke økonomisk tap jf. åvl § 55, etter rettens skjønn.
3. UiO dømmes til å betale erstatning for tidsbruk og advokatbistand for utredning av saken, for Sabetrasekhs tapte lønnsinntekter etter de ulovfestede culpaansvar og erstatningslovens § 2-1, samt oppreisningserstatning etter skadeerstatningslovens § 3-5 for de belastninger UiO har påført Sabetrasekh, etter rettens skjønn.
4. Roya Sabetrasekh tilkjennes sakens omkostninger.

2. Påstandsgrunnlag og rettsregler

- 2.1 Sabetrasekh har gjort eller deltatt i en oppfinnelse under sin ansettelse ved UiO. UiO har overtatt oppfinnelsen og Sabetrasekh har derfor krav på godtgjørelse etter avtalen med UiO om UiOs rett til arbeidsresultater og lov om arbeidstakeroppfinnelser § 7.
- Det anføres at Saksøkers arbeider er kopiert inn og brukt som oppfinnelse i innsendte patentsøknader i 3 land og EU, med hjelp fra og/eller etterfølgende aksept av UiO. Det anføres at UiO defacto har overtatt Saksøkers oppfinnelse og gitt tillatelse til/godtatt at denne brukes i patentsøknader innsendt av Ascendia AB, på en slik måte at Saksøker har krav på godtgjørelse etter bestemmelsene i lov om Arbeidstakeroppfinnellesloven og avtalen mellom saksøker og UiO om UiOs rett til arbeidsresultater. Det har ingen betydning for Saksøkers krav at UiO hevder at det ikke har overtatt oppfinnelsen etter avtalens formelle prosess eller at det hevdes at det ikke ble gjort noen oppfinnelse ved UiO, da det er realiteten i saken som er avgjørende.
 - Det anføres at Saksøker enten alene eller sammen med andre er oppfinner til oppfinnelsen.
 - Det vises til at Saksøkers arbeider som er brukt i Patentsøknadene, noe dokumentasjonen vil vise. Kjernen i patentsøknadene, den industrielle prosess, herunder forklaring på hvordan oppfinnelsen gjenskapes, dokumentasjon på dette i tekst, bilder og grafer som viser oppfinnelsen, er direkte kopiert fra Sabetrasekhs arbeider.

- «Oppfinnelsen» i denne sak er det forsøket som Saksøker alene gjorde sommeren 2006 på UiOs laboratorium, der resultatet var oppdagelse av tredimensjonal vekst i beinceller dyrket i en såkalt HPMC-gel. Dokumentasjonen av forsøksresultatet og det påfølgende arbeidet med dokumentasjon og beskrivelse av prosessen i forsøket som ga dette resultatet i tekst, bilder og grafer, har Sabetrasekh hatt den mest sentrale rollen i. Oppdagelsen og beskrivelsen av forsøket utgjør en oppfinnelse etter arbeidstakeroppfinnelseslovens § 1, jf. patentlovens § 2. Den er ny og skiller seg vesentlig fra det som var kjent fra før. Det anføres at Saksøker har ytt et selvstendig og intellektuelt bidrag til oppfinnelsen – som andre senere søkte patent på.
- Saksøkte hevder, men har ikke dokumentert eller sannsynliggjort, at det tidligere var kjent at det var mulig å få til tredimensjonal vekst i beinceller, ved hjelp av HPMC-gel. Det vises til at dersom andre har gjort tilsvarende oppdagelser, er det uansett Saksøkers beskrivelser og metode for å gjenskape tredimensjonal vekst, som er brukt i patentsøknadene. Dersom det, mot formodning, foreligger tidligere oppdagelser som forhindrer innvilgelse av patent, har dette uansett ikke betydning for Saksøkers rettigheter etter lov om arbeidstakeroppfinnelsesloven. Etter Saksøkes oppfatning har spørsmålet om innvilgelse av patentet hovedsakelig relevans for godsgjørelses størrelse fremover i tid.
- Saksøker, Sabetrasekh, var alene (selvstendig) når oppfinnelsen ble gjort sommeren 2006 og ble nedtegnet første gang. Instruksene fra Reseland til Sabetrasekh før oppfinnelsen ble gjort inneholdt ingen beskrivelse av den industrielle prosess som skal kunne gjentas – kun (muligens) en ide som ikke utgjør en oppfinnelse i medhold av lov om arbeidstakeroppfinnelser. Det anføres at en idé ikke kan patentsøkes. Den aktuelle industrielle prosess som ble patentsøkt ble laget av Sabetrasekh alene i laboratoriet, og metoden ble i ettertid utarbeidet av henne.
- UiO anfører at Saksøker kun har bidratt med bekreftende- og/eller bidragsforskning. Det anføres mot dette syn, i tillegg til at det faktum at beskrivelsen av oppfinnelsen i patentsøknadene er kopiert fra Saksøkers arbeider, at det ikke er fremlagt noen slik(e) avtaler om bekreftende og/eller bidragsforskning, og det er opplyst i saken at det ikke forelå noen forskningsavtale. Videre har Saksøker verken muntlig eller skriftlig fått beskjed om at hun skulle foreta bekreftende- eller bidragsforskning der rettighetene tilhørte tredjepart, ref. inngått avtale om arbeidsgivers rett til arbeidsresultater pkt 4, som krever skriftlighet på dette punkt. Det vises også til at Saksøker fikk godkjent sin doktorgradsoppgave, der arbeid med utgangspunkt i Saksøkers oppdagelse sommer 2006, var 1 av 3 artikler. En av forutsetningen for at en doktorgradsoppgave skal godkjennes, er at arbeidet til doktoranden har vært av særlig selvstendig karakter.
- Sabetrasekh meldte fra til arbeidsgiver om sine funn. Hun fikk imidlertid noe senere beskjed av arbeidsgiver om at hennes arbeider ikke kunne patenteres. At meldingene fra arbeidstaker kanskje ikke er formriktig iht avtalen med UiO, gir ikke UiO noen rett til oppfinnelsen, ei heller noen rett til å overlate denne/ Saksøkers artikler der denne beskrives og dokumenteres, til andre eller å bidra til andres bruk av Saksøkerss arbeider – uten hennes samtykke. Hensynet bak meldepliktsreglene i avtalen om UiOs rett til arbeidsresultater og lov om arbeidstakeroppfinnelser er å sikre arbeidsgivers rett til å overta oppfinnelser. Bestemmelsen gir imidlertid ikke arbeidsgiver rett til å forføye over/overta en oppfinnelse uformelt – også arbeidsgiver må forholde seg til reglene i avtalen dersom eiendomsretten skal gå over fra arbeidstaker til arbeidsgiver. I denne saken har arbeidsgiveren fått all nødvendig informasjon og dokumentasjon av sin arbeidstaker – og overtatt oppfinnelsen i hemmelighet.

- Saksøker mener UiO faktisk har disponert over oppfinnelsen. Rettsvirkningene av faktisk overtakelse og disposisjon kan ikke være dårligere for arbeidstaker enn ved erklært overtakelse. Etter lov om arbeidstakeroppfinnelser § 7 utløses kravet på godtgjørelse ved arbeidstakers overtakelse etter § 4 (meldeplikt) «*eller på annet grunnlag*». Det er på det rene i saken at Ascendia AB har forholdt seg til UiO da det ble søkt patent, selskapet samarbeidet med UiO ved Lyngstadaas i prosessen og inngikk konfidensialitetsavtale med UiO som var i funksjon i store deler av samarbeidsperioden. Det vises for øvrig til dom fra Borgarting lagmannsrett LB 2000-556 der lagmannsretten uttalte at partenes opptreden og omstendighetene for øvrig kan medføre at arbeidsgiver har ervervet rettighetene til en oppfinnelse gjort av arbeidstaker.
- Ascendia opplyser at selskapet har forholdt seg til at UiO hadde rett til å la dem bruke tekstene, grafer og bilder utarbeidet av Saksøker i patentsøknadene. Ascendia mener de ikke kan bebreides for at materiale er brukt i patentsøknadene, uten Saksøkers kjennskap og aksept. Christer Busch, som er oppført som oppfinner, har opplyst at han har forholdt seg til Ascendia i forbindelse med innsendelse av patentsøknadene.
- Saksøker anfører at om arbeidsgiver selv søker patent eller overlater dette til andre, ikke er av betydning ift. arbeidstakerens rett til godtgjørelse fra arbeidsgiver.
- Saksøker mener UiO har bistått Ascendia i forbindelse med utarbeidelse, klargjøring og/eller overlevering av material brukt i patentsøknadene, både før prioritetssøknaden ble sendt inn og i perioden frem til den endelige PCT-søknaden ble innsendt. Dokumentasjonen viser at Sabetrasekhs arbeider ble kopiert til patentsøknadene både våren 2007 og våren 2008. Det synes altså som om Saksøkers arbeid løpende er formidlet videre til Ascendia eller godkjent for bruk av Ascendia i patentsøknaden. Vi kan ikke forstå dette annerledes enn at Saksøker ble bedt av UiO om å utføre arbeid som var nødvendig å ha i med i patentsøknadene. Det synes i hvert fall som om UiO har operert i en dobbeltrolle. Saksøker trodde hun arbeidet for forskningsformål og med sin egen doktoravhandling. Hun ble aldri informert om den reelle bakgrunnen for «bestillingene», eller den dobbeltrolle hennes veileder Lyngstadaas befant seg i.
- Først i Regjeringsadvokatens tilsvaer er det opplyst at Lyngstadaas bistod Ascendia AB med vurderinger i forbindelse med utarbeidelse av patentsøknadene, til tross for at UiO både ovenfor NRK og i senere omtale av saken i 2014/2015 benektet at det var noen som form for samarbeid mellom UiO og Ascendia angående patentsøknadene. Ovenfor UiOs ledelse ved behandling av saken i 2010 og overfor NRK i 2014 gir Reseland og Lyngstadaas inntrykk av at de ikke var kjent med patentsøknadene, før Saksøker tok dette opp med UiO i 2010.
- I tilsvaret fra UiO er det anført at Lyngstadaas arbeid for Ascendia våren 2007 ble utført som konsulent, og ikke som representant for UiO. Det er imidlertid ikke lagt frem bevis for dette. Saksøker anfører også at dette rettslig sett er uten betydning, da Lyngstadaas handlinger skal identifiseres med UiO, gitt alle omstendigheter i saken. Det er heller ikke hold i påstanden. Dokumentasjonen i saken, konfidensialitetsavtalen, ble inngått mellom UiO og Ascendia, og viser det reelle forhold.
- Saksøker mener UiO i saken feilaktig la til grunn og/eller har hevdet mot bedre vitende, at Ascendia har hatt patent på Histocare-gelen, eller patent for anvendelse av gelen på

andre områder, og at Ascendias patent har medført at Saksøker og/eller UiO ikke har rettigheter til oppfinnelsen i saken og at det følger av dette at det ikke er gjort en oppfinnelse ved UiO. Det vises her til UiO's opplysninger om at de nye patentsøknadene var «grand fathered» av tidligere patent og at gelen allerede var patentert. UiOs begrunnelse mht «Grandfathered» patent fremstår som rettslig irrelevant. Saksøker skulle uansett vært oppført som oppfinner i de nye patentene og ha krav rettigheter etter arbeidstakeroppfinnelsesloven. Gelen er ikke patenterbar, og det tidligere patentet Ascendia hadde på bruk av gelen har ingen relevans ift dyrking av beinceller i gelen, som enhver sto fritt til å forske på uten hindring av patent.

- Godtgjørelse må fastsettes med utgangspunkt i den informasjon som var tilstede i 2007 da UiO forføyte over oppfinnelsen og etterfølgende forhold, jf lov om arbeidstakeroppfinnelse §§ 7 og 10. Det har betydning for fastsettelsen av godtgjørelsens størrelse at Saksøker gjorde oppfinnelsen tilfeldig. Saksøker var ikke gitt i oppgave å utvikle/forske på det hun oppdaget. Videre var formålet med hennes stilling ikke å frembringe oppfinnelser til bruk for næringslivet, men å forske under et PhD-program ved UiO. Det anføres også at Saksøker oppfinnelse og bidrag til patentsøknadene gikk langt utover det som arbeidsgiver med rimelighet kunne forvente som motytelse, for hennes lønn fra UiO. Å fastsette godtgjørelse i ettertid i en sak som dette må slik vi vurderer det gjøres skjønnsmessig av retten, basert på opplysninger som fremkommer under bevisføringen.

2.2 Opphavsrettskrenkelse – oppreisning og erstatning

Det anføres at Sabetrasekhs opphavsrettigheter er krenket av UiO og at hun derfor har krav på erstatning og oppreisning iht lov om opphavsrett § 55. UiO har deltatt i/medvirket til kopiering av Sabetrasekhs artikler og materiale uten hennes samtykke, og benyttet disse, eller bidratt aktivt til at de har blitt benyttet, i Ascendia AB` patentsøknader. Ved dette har de krenket Sabetrasekhs opphavsrett til artiklene, herunder opphavsmannens rett til selv å rå over bilder, grafer og tekst.

Det anføres at Saksøkers ideelle interesse av å bli navngitt som oppfinner er blitt og blir løpende krenket. Det vises til at Sabetrasekh ikke er navngitt i patentsøknadene til tross for at hennes arbeider er kopiert inn i disse. UiO medvirket med vurderinger da patentsøknadene ble utarbeidet, uten å sørge for at Sabetrasekh ble navngitt, til tross for at UiO hadde all nødvendig kunnskap om hvem som stod bak arbeidene. UiO har samarbeidet med Ascendia om patentsøknadene også under prioritetsåret under en konfidensialitetsavtale som Saksøker ikke kjente til. Våren 2008 ble tekst fra Saksøkers arbeider igjen kopiert til patentsøknadene. Det anføres at de nevnte bruddene på åndsverkslovens § 3 er årsaken til at Sabetrasekh ikke er angitt som oppfinner.

Sabetrasekh krever erstatning for både økonomisk tap samt for skade av ikke-økonomisk art, jf. åvl. § 55 første ledd, da det vil bli anført at krenkelsen har skjedd forsettlig eller grovt uaktsomt. Det forhold at bruddet har medført at arbeidene er brukt i patentsøknader og uten at Sabetrasekh er oppført som oppfinner eller er navngitt som opphavskvinne til tekster, metoder, bilder og grafer, skal få betydning for erstatningens størrelse.

Det anføres at de aktuelle tekster, metodikken, bilder, grafer mv representerer verdier for Saksøker som kunne vært utnyttet av henne, dersom de ikke var blitt krenket og brukt i patentsøknader.

Det anføres også at Sabetrasekh er påført et betydelig økonomisk tap ved at UiOs representanter – mot bedre vitende – eller uaktsomt – har uttalt og fastholdt gjentatte ganger overfor Ascendia AB, til pressen og offentlig at Sabetrasekh ikke har deltatt i noen oppfinnelse ved UiO, at det ikke er gjort noen oppfinnelse ved UiO. Saksøker mener UiO's krenkelse av hennes opphavsrettigheter pågår fortsatt da UiO ikke har tatt initiativ til eller bidratt til at de aktuelle patentsøknader rettes, f.eks. ved å informere Ascendia korrekt i saken.

2.3 Krav om erstatning for økonomisk og ikke økonomisk tap

Saksøker er av den oppfatning at bevisene i saken viser at UiO har, med hemmelighold, samarbeidet med patentsøker om å søke patent på Sabetrasekhs oppfinnelse og/eller medvirket til slik søknad, og derved krenket Saksøker eiendomsrett til oppfinnelsen og hindret at Sabetrasekh er angitt som oppfinner i patentsøknadene. UiO har slik Saksøker ser det i realiteten overtatt oppfinnelsen som ble gjort av Sabetrasekh og tillatt/godtatt at Ascendia AB har søkt patent på den – samt samarbeidet tett med Ascendia AB forut for patentsøknaden og under prioritetsåret. Hemmeligholdet overfor saksøker medførte at hun forsket videre, uten en anelse om dette. Arbeidene hun gjorde ble løpende misbrukt.

UiO har opptrådt culpøst ved å gi uriktig og villedende informasjon til Saksøker, Ascendia AB og til offentligheten som har forhindret henne fra å forfølge sitt krav eller vanskeliggjort dette bevismessig og økonomisk.

Det anføres også at UiO i forbindelse med saksbehandlingen i denne sak er ansvarlig på objektivt grunnlag etter arbeidsgiveransvaret, jf. skl. § 2-1. Det vises i den anledning blant annet til at UiO, ved professor Haugen 22. oktober 2014, fikk opplyst av en navngitt tidligere ansatt ved UiO at hun aldri hadde jobbet med HPMC-gelen Histocare. Likevel påstod Lyngstadaas dette skriftlig til UiO i 2010, og det er gjentatt i tilsvaret i desember 2015.

Det anføres at UiO's handlinger og/eller unnlatelser har påført Saksøker kostnader i forbindelse med å forsøke å finne ut hva som faktisk har skjedd. Når UiO i tillegg har benektet at Saksøker har tatt del i en oppfinnelse og hevder at en navngitt annen ansatt har arbeidet med det samme som henne, har dette gjort saken vanskelig for Saksøker og UiO's påstander og uttalelser har påført Saksøker unødvendig belastning.

Sabetrasekhs tap består for det første av egen tid brukt i saken. I forbindelse med klagesaken i 2010 brukte saksøker et betydelig antall arbeidstimer på å forsøkte å få informasjon om hvordan en oppfinnelse gjort ved UiO i 2006, hadde endt opp i patentsøknaden til Ascendia AB, med Christer Busch angitt som eneoppfinner. Omfanget av arbeidet beregnes og vil bli fremlagt i hovedforhandlingen. Arbeidstimerne kreves erstattet etter en timesats på kr 300.

Videre har saksøker lagt ned et antall arbeidstimer i perioden fra september 2013 til Patentjegerne ble sendt på NRK Brennpunkt i desember 2014. Antall timer fra Sabetrasekh vil bli beregnet og fremlagt under hovedforhandlingen og kreves erstattet med samme sats, kr 300 pr time.

Videre består saksøkers økonomiske tap av tapte arbeidsinntekter.

Hadde Sabetrasekh stått som medoppfinner i patentsøknader, medforfatter i patentsøknader, eller Ascendia AB hadde henvist til hennes Abstracter/oppgaver i patentteksten, ville Sabetrasekh fått annerkjennelse for sitt arbeid/sin forskning. En slik annerkjennelse ville gjort Sabetrasekh langt mer attraktiv på arbeidsmarkedet. I stedet er Sabetrasekh fremstilt i media av UiO kun som en som tar feil og har tapt en klagesak.. Det viktigste punkt er at UiO har gjort alt de

kan for å tilbakevise enhver påstand om at Sabetrasekh har gjort noen oppfinnelse ved UiO eller at hennes opphavsrett er krenket, tross positiv kunnskap om det motsatte.

Saksøker krever derfor erstattet differansen mellom gjennomsnittslønnen for en forsker innenfor bioteknologi for årene 2010-2015 og den faktiske utbetalte lønn saksøker har hatt fra 2010 til domstidspunktet. Disse forhold vil bli beregnet og dokumentert i hovedforhandlingen.

Videre består saksøkers økonomiske tap av kostnader til advokatbistand fra desember 2014. Arbeidet har i hovedsak bestått av kartlegging av faktum og dokumentasjoner, samtaler med vitner, systematisering av fakta og korrespondanse med Ascendia AB og UiO ved regjeringsadvokaten. Det vil bli fremlagt oversikt over timene som kreves erstattet under hovedforhandlingen.

Det anføres også at UiO er pliktig til å betale Saksøker slik engangssum som retten finner rimelig i erstatning/oppreisning for den voldte tort og smerte samt krenking og skade denne sak har påført Saksøker, av ikke-økonomisk art, jf. skadeerstatningslovens § 3-5. Det vises her til at Saksøker er hengt ut i pressen som en som farer med usannheter, en forsmådd forsker, som en direkte følge av uttalelser gitt av UiO og de forhold det er vist til ovenfor.

Sabetrasekh vil forklare seg om de overnevnte punkter i hovedforhandlingen.

3. Bevis

Det vil føres dokumentbevis som fremlagt for tingretten under saksforberedelsen, som blir fremlagt i felles faktisk utdrag.

Følgende vitner vil bli ført:

1. Ståle Lyngstadaas
2. Janne Reseland
3. Pål Barkvoll
4. Einar Noreik
5. Heidi Berner
6. Lise Sofie Nissen-Meyer
7. Anders Weilandt, styreleder Ascendia AB
8. Patrick Åhlund, Daglig leder i Ascendia AB
9. Christer Busch

4. Fremdriftsplan

Fremdriftsplanen nedenfor er omforent med motpartens prosessfullmektig. Vi har forsøkt å redusere tidsbruk, men har kommet til at det ikke er forsvarlig å fjerne reservedagen som er satt opp onsdag 24.1.2018. Forklaringene fra partene vil tid, det er en del vitner og staten vil føre et patentfaglig vitne til slutt. Reservedagen må således stå åpen. Det kan bli justeringer i vitnelisten fra Saksøker, da det fortsatt mangler tilbakemelding fra enkelte vitner i utlandet. Spørsmålet om reservedagen er nødvendig vil løpende bli vurdert. Dersom det blir behov for onsdagen bes det om at begge prosedyrer flyttes til denne dagen.

Torsdag 18. januar 2018

09.00 – 09.10: Rettens klargjøring
09.10 – 10.30: Innledning advokatene Lilleng/Hus
10.30 - 10.40: Pause
10.40 – 11.10: Innledning advokat Lilleng/Hus forts.
12:00 – 12:40: Lunsj
12:00 – 1530 Innledning advokatene Lilleng/Hus

Fredag 19. januar 2018

09.00 – 12:00 Innledningsforedrag fra regjeringsadvokat Jahr-Dahl
12:00 – 12:45 Lunsj
12:45- 15:00 Partsforklaring Sabetrasekh
15:00 - 15:15 Pause
15:15 - 16:00 Forklaring fra UiO ved Reseland

Mandag 22. januar 2018

09:00-10:20 Reselands forklaring fortsetter
10:20 – 10:30 Pause
10:30 – 12:00 Forklaring fra UiO ved Lyngstadaas
12:00 – 12:45 Lunsj
12:45 - 16:00 Vitneforklaringer (pause etter rettens anvisning) og avsluttes med patent sakkyndig vitne for UiO
/ eventuelt tilleggsdokumentasjon

Tirsdag 23. januar 2018

09:00 – 11:15 Prosedyre advokat Lilleng/Hus
11:15 – 12:00 Lunsj
12:00 – 14:15 Prosedyre advokat Jahr-Dahl
Replik/duplikk

Onsdag 24. januar 2018

Reservedag

Oslo, den 8. januar 2018
LYNX Advokatfirma DA

Sverre Lilleng
Advokat
SL@lynx.law
Tlf. 916 96 374

Dette sluttinnlegg lastes opp i Aktørportalen.